

SLOVENE

Štev. 297.

POLITIČEN LIST ZA SLOVENSKI NAROD. Leto XXVII

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah šte. 2.
(vred čez dvorile nad tiskarno).
Z urednikom je mogoče govoriti le od
10.—12. ure dopoldne.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma
se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona šte. 74.

V Ljubljani, v četrtek, 29. decembra 1904

Izhaja vsak dan, izvenredno ob posebnih priložnostih. Velja po pošti prejeman:
za celo leto 26 K, za polovico leta 13 K, za četrt leta 6-50 K, za 1 mesec 2 K 20 h. Vupravnistvu
prejeman: celo leto 20 K, za pol leta 10 K, za četrt leta 5 K, za 1 mesec 1 K 70 v.
Za pošiljanje v Ljubljani za dom je dostavljeno 20 h plačuje se vnaprej.

Upraviništvo je v Kopitarjevih ulicah šte. 2.
Vaprejem naročnino, inserate in reklamacije. —
Vse računske računske enostopne petivrate (dolžina
10 milimetrov) za enkrat 13 h, za dvakrat 11 h, za trikrat
9 h, za več kot trikrat 8 h.
V reklamiranih noticah stane enostopna garmondvrsta
10 h. Pri večkratnem objavljanju primeren popust.
Upraviništkega telefona šte. 188

Ministrska kriza.

Dne 18. prosinca 1900 je cesar z lastno-ročnim pismom imenoval dr. pl. Körberja min. predsednikom ter mu poveril vodstvo notranjih poslov. V treh tednih bi torej dr. pl. Körber praznoval petletnico kot min. predsednik. Včeraj pa je vladarju predložil svojo demisijo. Dunajska poročila navajajo dva vzroka ministrske krize. Dr. pl. Körber je baje resno bolehen in si hoče dovoliti vsaj pol leta počitka po trudapolnem delu. Istina je, da si je dr. pl. Körber v zadnjih letih privoščil jako malo pokoja in da tudi znano glasovanje v proračunskem odseku dne 9. t. m. ni moglo ugodno vplivati na njegovo živce. Gotovo pa je glavni vzrok demisije v politični zmedbi, kateri ni več kos.

Prevzel je za Badenijem in Thunem nalogo, da napravi premirje med Čehi in Nemci ter omogoči delavnost drž. zbora. Trudil se je mnogo, to mu moramo priznati, a vsi njegovi poizkusi so bili brez uspeha. Ko je videl, da ne ukroti češke obstrukcije, je že prvo leto razpustil zbornico. Leta 1901 je položil na mizo celo milijardo za železnice in vodne ceste; za mesto Prago je dovolil 16 milijonov. Šlo je za silo nekaj mesecev, pa nenadoma je vez obstal. Z „vstrajnostjo brez strasti“ je dr. pl. Körber prosil, svaril in rotil, a vsi njegovi lepi govori so bili bob ob steno. Sam se je bil ujel v nemške mreže. Letos se je hotel izmotati, a se še bolj zapletel. Kakor se govori, je dr. pl. Körber že 11. t. m. in zopet 18. vladarju ponudil demisijo. Morda si je s tem hotel utrditi svoje stališče, ki pa je bilo omajano v istem trenutku, ko ni dobil nujno potrebnega posojila. Hudobni jeziki namreč trdijo, da je bila od zahtevanih 69 milijonov večja polovica določena za vojaške namene. To dejstvo je pospešilo demisijo.

Opetovano smo naglašali, da ima dr. pl. Körber železno pridnost in obsežno zna-

nje v vseh strokah državne uprave in da kot birokrat ni zaostal za duhom časa. Razni njegovi načrti na socialnem polju so nam bili simpatični. Toda njegov optimizem ga je končno prevareal. Bil je ujetnik nemške levice, preprečil je premembo poslovnika in tako omogočil politično moč virje, iz katerega se ni mogel izkupati. V zadnjem trenutku so ga pustili na cedilu njegovi štiriletni politični zavezniki; zvest mu je ostal le poljski klub. Njegov naslednik bode imel polne roke dela, da uglaadi in pripravi tla za parlamentarno delo.

Cesar še ni sprejel demisije in že se imenujejo razna nova imena. V prvi vrsti se imenuje železnični minister dr. pl. Wittek, ki je dr. pl. Körberju s § 14. pred petimi leti pripravil pot. V ta kabinet bi vstopili vsi dosedanja ministri, le poljedelski minister grof Buquoy bi izstopil. Drugo poročilo trdi, da bi začasno vodili posle sekcijski šefi. V tem slučaju bi bil dr. vitez Roessler vodja trgovinskega ministrstva, dr. pl. Stadler naučnega, dr. vit. Rožanotranjega, dr. vitez Schrott pravosodnega, Wrba železniškega.

Neki praški list poroča, da za prehodnim ministrstvom pride parlamentarno, v katerem bi bila knez Schönburg in sedanji poljedelski minister grof Buquoy. Imenuje se pa tudi baron Gautsch, ki bi s § 14. odločno odstranil vse ovire ter pot pripravil novemu ministrstvu.

Naravno, če se pri tej priliki tudi mnogo ugiblje, kaj stori nova vlada z državnim zborom. Mogoče je, da ga nova vlada zopet skliče. Ako se vladi posreči, dobiti večino za novo posojilo, državni proračun, vojaške novince in druga nujna vprašanja, potem se vlak pomakne zopet do bližnje postaje. Ako ne, govorilo bode ljudstvo pri volitvah. Važno pri tem je, kaj storé Čehi. Kolikor poznamo razmere, utegnejo češki poslanci opustiti obstrukcijo, da si ogledajo novo vlado, njen program in

namene. Gotovo pa je, da se snide stari ali novi državni zbor, ko stopi na krmilo definitivno ministrstvo.

Rusko-japonska vojska.

Do zadnjega moža!

Tokijska brzjavka z dne 28. t. mes. pravi, da ruska portarturska posadka trdno upa, da ji pride pomoč še pred 1. marcem. Vkljub velikim izgubam v bojih okrog „203 m. griča“ je ruska posadka vendar popolnoma odločna, da se borijo do zadnjega moža.

Kondratenko mrtev?

Iz Tokia poročajo z dne 27. t. mes.: Poročila iz verodostojnih virov potrjujejo vest o smrti generala Kondratenka. Poleg tega se poroča, da je Steselj padel s konja ter se poškodoval. Tudi general Smilov je ranjen.

Prepelčja gora.

Znani časnikar Nošin, ki je živel prej v Port Arturju, natančno poroča iz Čfua o japonskih napadih v zadnjih dneh novembra. V tem poročilu trdi, da so Japonci baterijo na Prepelčji gori za nekaj časa prisilili k molku.

Japonci pred Port Arturjem se — upirajo?

Berolinski „Lokalanzeiger“ poroča: Na severu in severovzhodu starazdejani utrdbi št. 3 in št. 12. Sedanji mir znači pomanjkanje streliva in velkanske japonske izgube. Moralna sila japonske armade je padla. Dogodilo se je že več slučajev upora. Danajst vojakov je bilo vsled tega ustreljenih, 3 častniki odpuščeni iz službe.

V Mandžuriji.

Iz Mukdena poročajo „Lokalanzeigerju“ dne 27. t. m.: Japonsko prodiranje na cesti od Hualjensjana do Sincintina na vzhodnem delu bojišča je bilo vsled tega velike važnosti, ker pelje ta cesta proti gornjemu Hunhu ter pride vsled tega v poštev pri morebitnih japonskih operacijah proti ru-

skemu levemu krilu, ali ruskemu hrbtu. Ključ te ceste pa je prelaz Tajpinlin, 25 vrst južno od Sincintina. Prelaz so morali Rusi za nekaj časa popustiti, ker sta bili v nevarnosti obe krili; a so ga pozneje zopet vzeli.

„Daily Telegraph“ poroča 27. t. m. preko Kinčova, da je levo krilo ruske armade potisnjeno naprej; njena fronta je dolga 65 km. Oficijsko se naglašja, da bo ruska armada začetkom februarja močna 600.000 mož. S pomočjo vladivostške armade bodo Rusi potem poizkušali Japonce obkoliti. V Mukden došle pomožne čete prihajajo od zahodnih mej. Garde pričakujejo na bojišče meseca januarja.

Ojami v pomoč.

Ojamova armada bo ojačena na pol milijona. Vožnja iz Tokia v Ljaojan traja le 6 dni.

Saharovo poročilo

Saharov poroča 27. t. m.: Danes nisem dobil poročil o kakem boju. Med včerajšnjim poizvedovanjem na desnem bregu reke Hunho, katerega so se udeleževale čete kavkaške brigade, je prišla patrulja v bližino vasi Bejcaho, na Hunhovem bregu. Olpo slana poizvedovalna patrulja je zadela na Japonce, ki so bili skriti v nasipih. Stopila je takoj v bojni red. Konjenica je stala pod poveljstvom podporočnika Nistulova. Napadla je Japonce ter jih od 30 pobila 17. Ostali so zbežali. Nadaljnje zasledovanje se je ustavilo vsled pomoči, ki so jo dobili Japonci iz vasi Bejcaho. Na ruski strani je bil smrtno zadet poveljnik sotnije knez Jelidarov. Podporočnik Nistulov je bil zadet od dveh krogelj, a je vendar ostal v bojni vrsti. Nadalje je bilo ubitih še 5 vojakov, 5 pa ranjenih.

Isti dan je zadela ruska patrulja pod poveljstvom praporščaka Jakšina na desnem krilu v neki vasi na japonsko patruljo, močno 22 mož. Konjenica je napadla z golimi sabljami. Del Japoncev je padel, ostali so pa zbežali. Podčastnik Nanananov je vjel sovražnega stražnega mojstra.

V noči med 24. in 25. decembrom je poizkušal en ruski oddelek zasesti kočje, ki so bile v noči na 23. t. m. v vasi Linšpinu poškovane s piroksilinskimi bombami. Vsled sovražnikove bližine ni bilo mogoče

LISTEK.

Cezarjeva vizija.

(Švedski napisala Selma Lagerlöf.)

Bilo je to v času, ko je bil Avgust v Rimu cesar, a Herod v Jeruzalemu kralj. In tedaj se je nekoč dogodilo, da se je na zemljo spustila velika in sveta noč. To je bila najtemnejša noč, ki se je do tedaj videla; človek bil bil mislil, da je cela zemlja dospela kakor pod nekaj ogromen svod. Ni bilo mogoče razločiti vode od kopnega in nihče bi ne mogel biti gotov tudi na najsigurnejšem potu. Pa to ni moglo biti drugače, ker niti najmanjši svetlobni žarek ni padel na zemljo. Vse zvezde so ostale doma v svojih dvorih in ljubki mesec je skril svoje lice.

A istotako globoka kakor nočna tema je bila tudi tišina. Reke so zastale v svojem teku, niti najmanjša sapica ni pihljala po zraku, celo topolov list je nehal trepetati. Da je šel človek k morju, mislil bi bil, da val več ne udarja ob obalo, in da je potoval v puščavo, ne bil bi škripal pesek pod njegovimi nogami. Vse je bilo okame-

nelo in nepremično, samo da bi ne motilo svete noči. Trava se ni upala rasti, rosa ni mogla pasti in cvetje je nehalo razširjati svoj prijetni duh.

Ono noč niso preganjale nikogar grabeljive zveri, kače niso pikale, psi niso lajali. In kar je bilo še krasnejše, niti ena neživa stvar ni hotela motiti svetosti nočne tmine, da bi se dala uporabiti za kak zločesti čin. Niti eden odpiral bi ne bil mogel odpreti ovac, ni eden mož prelivati krvi.

Prav v tej noči je odšla v Rimu mala četica ljudi iz cesarskih soban na Palatin in udarila potem preko Foruma na Kapitol. Baš tedaj, ko se je dan nagibal k zatonu, so vprašali svētiki Cezarja, bi li ne mogel dovoliti, da se dvigne hram na svetem rimskem griču. Ali Avgust ni takoj privolil.

Ni znal, ali bi bilo to po volji bogov, in je odgovoril, da hoče najprej prinesiti nočno žrto svojemu zaščitnemu geniju, da tako izve njegovo voljo v tej stvari.

Avgust je zaukazal, da ga nesejo v nosilnici, ker je bil star in bi težko prišel na visoke stopnjice kapitolske. V roki je držal kletko z goloboma, ki ju je hotel žrtvo-

vati. Niso ga spremljali niti svečeniki, niti vojaki niti svetovalci, ampak njegovi najožji prijatelji. Bakljonosci so šli pred njim, da razsvetijo pot skozi nočno temo, a za njim so stopali sužnji, ki so nosili tronogi žrtvenik, žerjavico, nože, sveti ogenj in

ega storiti neopaženo. Del naših je mogel le med hudim križnim ognjem Japoncev dospeti do koč, toda v teh ni našel zavetja, ker so bile one stene, ki so bile obrnjene proti sovražniku, popolnoma razrušene. Tudi je sovražnik streljal na koče iz kakih 50 korakov oddaljenih okopov. Na ruski strani je bil ranjen praporščak Prokurni in dva moža. Oddelek se je nato umaknil iz koč za neki zid, ki so ga naši med hudim ognjem priredili za obrambo. Koče so ostale v naših rokah.

Po verodostojnih poročilih se nahajajo med Japonci, ki stojijo nasproti našemu levemu krilu, hunbuške tolpe, ki so popolnoma izurjene in pod poveljstvom japonskih častnikov. Iz pisem, ki so se našli pri Hunbuzih, ki so padli pri Pujpavsi, se razvidi, da so bili v japonski službi.

Kuropatkinov nagovor.

Ob priliki parade ljubljanskega polka povodom polkovne slavnosti in razdeljevanja križcev sv. Jurija v navzočnosti generala Gripenberga je imel general Kuropatkin nagovor, v katerem je dejal, da umikanje sedaj ni več dopustno. Umakniti se ne sme več niti najmanjši oddelek ampak mu mora priti, če bo treba, pomoč od sosednjih oddelkov. Cilj, ki ga imamo pred očmi, moramo doseči, najsituti stane žrtve.

Kaulbars poroča.

General baron Kaulbars poroča carju 27. t. m.: Čast mi je, javiti Vašemu Veličanstvu, da sem danes končal ogledovanje vseh postojank in predstraž tretje armade. Osebnost sem prinesel vsaki kompaniji in vsaki bateriji milostno zahvalo Vašega Veličanstva za službovanje, kar je vzbudilo nepopisen entuzijazem. Splošen vtis, ki sem ga dobil, je bil zelo navduševalen.

Japonsko brodovje proti baltiškemu.

Iz Honkone poročajo, da je 27. t. m. došla v Ameg velika japonska križarica. Drugi dve veliki japonski križarici sta došli pred Honkon 28. t. m.

Povratak japonskega brodovja izpred Port Arturja. — Japonska razburjenost.

„Standard“ poroča iz Tokia: Admiral Togo se bo z večjim delom svojega brodovja vrnil v japonske vode ter bo cesarju osebno poročal. Isti list poroča iz Tokia, da je japonsko časopisje silno razburjeno nad ravnanjem nevtralnih vlasti napram baltičskemu brodovju. Nekateri listi pravijo, da bi morale iste vlasti podpirati tudi japonsko brodovje, če ga Japonska pošlje v Evropo. (?)

Togo in Kamimura v Tokiu.

Tokio, 28. decembra. Admirala Togo in Kamimura ter drugi častniki pridejo danes v Kure. V petek zjutraj pridejo v Tokio, da jim cesar čestita ter se jim zahvali.

Japonske izgube.

Japonska vojaška oblast je priobčila listo izgub, ki pravi, da je padlo 33 častnikov, 65 je ranjenih; najbrže pred Port Arturjem. Pomorska oblast pa priobčuje listo, po kateri je izgubilo življenje 9 častnikov in 65 mož. Čas, kraj in natančnejše okoliščine niso navedene. Sodi se, da je kaka ladja zadela na mino, se potopila ali poškodovala.

Zaplenjene ruske topove.

Iz Pekina poroča Reuterjev urad, da rusko poslanstvo zahteva zaplenjene patrone nazaj. Poslaništvo zatrjuje, da so bile namenjene le za poslaniško stražo v Pekinu. Sodi se, da Kitajci vsled mnogih poizkusov, vtihovaljati strelivo, ne bodo ugodili.

Silili so Avgusta, da pristopi k žrtvi, in govorili so, da je stara Sibila gotovo zato izšla iz svoje votline, da pozdravi njegovega genija.

V istini je bila stara Sibila kakor prikovana od neke vizije, da ni niti vedela, da je došel Avgust na kapitol. V duhu se je bila zagledala po daljni zemlji in zdelo se ji je, kakor da hodi po veliki ravnini. V temi je neprestano zašla na nekaj, kar ji mislila, da so zemeljski griči. Zganila se je in tipala z roko. Ne, to niso bili grički po zemlji, ampak ovce. Ona je šla skozi velike staje ovac, ki so spavale.

Sedaj je zapazila ogenj pastirjev. Gorel je sredi polja in ona se je prikradla k njemu. Pastirji so ležali okoli ognja in spavali, a poleg sebe so imeli dolge, šiljaste palice, s kojimi so branili staje proti divjim zverinam. In one male živali s svetlimi očmi in šopastimi repi, ki so lezle proti ognju, niso li to šakali? A vendar niso pastirji s palicami udarili po njih, psi so dalje spali, ovce niso bežale in divje zveri so legle k počitku na oni strani, kjer so bili ljudje.

(Konec prih.)

Novo rusko posojilo.

Peterburg, 28. dec. Iz zanesljivega vira se glasi, da se zadnje dni tu vrše pogajanja glede novega ruskega posojila. Pogajanja se vrše gladko in bodo kmalu pri kraju.

Poguba „Jašimo“.

Potrjuje se vest, da so Japonci izgubili oklopnico „Jašimo“, ki je bila ponos njihovega brodovja. Ze takrat, ko se je potopila „Hacuse“, so Rusi poročali, da je težko pokvarjena še ena ladja oblike „Fudži“. Bila je namreč gosta megla na morju, ko so sklenili Rusi torpedni napad na japonske ladje. Na slepo so izpustili 32 torpedov, ker ladij niso videli. Vendar sta po dva torpeda zadela „Hacuse“ in „Jašimo“. Prva se je takoj potopila, drugo je pa transportni parnik na vrvi vlekel v Saseho. Vendar 10 milj pred Sasehom se je „Jašimo“ potopila. Japonci so takrat to izgubo popolnoma zakrili in utajili.

Rusija se oskrbuje sama.

Ruski poslanik v Parizu in agent ruskega finančnega ministrstva sta sprejela mnogo predlogov in ponudb za zalaganja vojnih potrebščin za rusko vojsko. Peterburška brzojavna agentura je pooblaščen v izjavo, da ruska intendancija ne naroči ničesar ne na Francoskem, ne v kateri drugi državi, ker zamore produkcija ruskih tovarn povsem zadostiti potrebam ruske armade.

Poročila o položaju.

Lov, 28. dec. Listi poročajo, da je Körberjevo stališče omajano, ker kot načelnik ministrstva, ni takoj zavrnil zadnjih Pernerstorferjevih napadov na dinastijo in ker je bil prerabel napram gibanju „Proč od Rima“. Za slučaj, da bo Körberjeva demisijska sprejeta, bo dosedanji kurz v notranji politiki ohranjen ter bo sedanje ministerstvo pod novim šefom provizorično poslovalo dalje.

Dunaj, 28. dec. Čuje se, da imajo krščanski socialci vse priprave za nove državnozbornske volitve že izvršene.

Dunaj, 29. dec. Včeraj popoldne se je vršil ministrski svet. Listi poročajo, da se je cesar izrazil: Tisza, to je moj mož, ki ne govori samo, ampak tudi dela. Takih ljudi potrebujem. Z ljudmi, ki samo govore, mi ni pomagano.

Praga, 29. dec. Mladočeški voditelji so včeraj imeli daljši pogovor o političnem položaju.

Ogrska opozicija.

Izvrševalni odbor ogrske združene opozicije je izjavil, da bo do 3. januarja v permanenti.

Opozicijske stranke se posvetujejo, če hočejo priti poslušat prestolni govor. Dosedaj del opozicije k prestolnemu govoru ni nikdar prišel in sicer radi tega, ker je pred dvorcem vihrala tudi črno-žolta zastava. Sedaj se bode pa opozicija skoro gotovo korporativno podala na dvor poslušat prestolni govor. „Magyar Ország“, glasilo opozicije, pravi, da bodo opozicionci na glas dali duška svojem ugorčenju, če bo vsebina prestolnega govora taka, da bo to potrebno List pravi, da je pričakovati presenečenja.

Včeraj popoldne se je vršil ministrski svet.

Boj za ustavo na Ruskem.

V Peterburgu so 27. t. m. priredili liberalci protestni shod, ki je trajal do treh zjutraj. Sklenili so resolucijo, v kateri obsojajo rusko-japonsko vojsko in zahtevajo prosto izvoljene zbornice ljudskih zastopnikov Banketa, ki je pa bil že nekak shod, policija ni motila.

Zapisniku seje zemstva v Moskvi je priklopilo izjavo 13 zastopnikov, ki so izjavili, da ne podpisajo sklenjene adrese za reforme na carja. V soglasju z velikim delom ruskega ljudstva so menja, da je starodavno načelo carjevega samodržstva glavni temelj ruskega državnega življenja. Ravno sedaj, ko vojuje Rusija težko vojsko, ni časa primerna temeljita državna prenova. Vse ljudske moči morajo stremeti za vzdrževanje časti, dostojanstva in moči domovine. Zemstva prekoračijo s političnimi prošnjami svoj delokrog in s takim kršenjem zakonov ne morejo ugovarjati vmešavanju vlade v svoje zadeve.

Witteju car menda posebno zaupa. V peterburških dvornih krogih se vzdržuje trdovratno vest, da se bo iz sedanjega ministrskega odbora sestavilo ministerstvo po evropskem vzoru. V tem ministrstvu bo Witte ministrski predsednik.

Dne 27. t. mes so zopet zborovali zastopniki zemstev moskovskega okrožja. Galerije so bile natlačene polne. Ker je 34 zastopnikov z ozirom na vladno izjavo o delokrogu zemstev predlagalo pismeno, naj se zasedanje radi razburjenja zastopnikov odgodi, se je sklenilo, pretrgati zasedanje na nedoločen čas. Proti je glasovalo samo sedem zastopnikov.

Krvavi izgređi na Ruskem.

V Kierce so bili v nedeljo in ponedeljek veliki nemiri. Delavci in rezervisti so na policijo streljali. Množico je policija z orožjem razgnala. Tovarna strojev v Konsku je razdejana.

V Suši, okraj Kankaz je nekdo sedemkrat ustrelil na vodjo policije Saharova, ki se je zadet od sedmih strelcev, zgrudil.

Pri nemirih v Radumu je demonstriralo 1500 demonstrantov. Polkovnik Balatov je zapovedal v množico streljati. — Vojaki so ustrelili, a tako, da niso nobenega zadeli. Nato je Balatov sam potegnil revolver in ustrelil nekega delavca. Delavci so tudi streljali in Balatova ustrelili.

V okraju Kališ so bili veliki nemiri. V nekem mestu so izgređniki demolirali rusko cerkev.

Nemški listi poročajo o velikih izgređih rezervistov ter trdijo, da so rezervisti razdrli dva železniška mostova z dinamitom. Na došlo vojaštvo so streljali. Polkovnika in dva častnika so ustrelili. Tudi več rezervistov je ostalo mrtvih na mestu.

Dalje poročajo nemški listi o velikih demonstracijah povodom mobilizacije v Lodzu. Neki vojaški vlak je bil vržen s tira. Več oseb je baje ubitih, mnogo ranjenih. Tudi o bombnih atentatih se poroča. Od ponedeljka dalje straži železniške proge vojaštvo V Czenstohavo se je pred carjevim spomenikom razpočila bomba. Spomenik je razrušen.

Dva bolnika.

D. r. R a n d a, češki minister, je obolel ter mora ostati v postelji.

Knez primas V a s z a r y je nevarno obolel.

Reformo umetniške akademije

na Dunaju namerava izvršiti naučni minister. Ustanoviti hoče še en razred „mjesterski razred“ za dijake, ki imajo višjo akademsko izobrazbo.

Primeren ukaz francoskega vojnega ministra.

Vojni minister Berteaux je poveljnikom armadnih vojev ukazal strogo nastopiti in kaznovati vse poizkuse, s katerimi bi bili častniki izvani odkriti svoje naziranje. Armada ima dolžnost, da se tiho in nedotaknjeno od nemirov strankarskega življenja uri v obrambi za domovino.

Kriza na Grškem.

Delyanis je včeraj predlagal kralju nove grške ministre. Izjavil je, da soglašajo s kraljem popolnoma o načrtu preosnov. Rekel je tudi, da bo grška zbornica razpuščena 7. febr.

Poneverjenje Syvetonovo.

Jules Lemaitre in Louis Daussel, novi blagajnik zveze demoljubov, sta bila 27. t. m. v Antwerpnu. Pri ondodni narodni banki sta poizvedovala po den

Dnevne novice.

V Ljubljani, 29. dec.

Liberalni Božič. Tudi božičnih praznikov ni mogel „Narod“ prestati brez sirovih in neumnih napadov na cerkev. V božičnem članku od strani ljudi graja, da dajejo otroke krščeovati in da se v cerkvi poročajo, češ, „da je pred županom ravno tako dobro“. Saj so verske ceremonije „brez vse realne vrednosti“. To so božični navsveti liberalnega tiska. Zraven pa hinavsko trdijo, da cerkev izpodkopa vero, oni pa da so zastopniki edino prave morale. Poznam moralo teh ljudi. Umazane sirovosti „Slov. Naroda“ so njena verna slika. O Božiču se „Narod“ raduje, da je „svet izgubil smisel za mistične stvari“, in napoveduje na novo boj do skrajnosti „peklenskimi močmi rimskega klerikalizma“. Take so božične misli liberalcev! Samo sovraštvo in boj proti veri! Podivjana srca njihova se niti o Božiču ne morejo zdržati grdi in lažnih napadov. A boj, ki nam je vsiljen, bomo vojskovali dalje. Resnica se ne bo umaknila pred umazano lažjo!

Vedno manj slovenščine na go rliškem deželnem odboru. Slovenščina gine iz goriških deželnih uradov. Sedaj so prišli že tako daleč, da če je treba kaj pisati kakemu okrajnemu šolskemu svetu med Slovenci, pišejo — po nemško. Torej samo slovensko ne! Iz tega se vidi, kako sistematično se opušča slovenščina v deželnih uradih ter se nadomešča celo z nemščino, ki na Goriškem niti deželni jezik ni. Upamo pa, da okr. šol. sveti vedo, kaj jim je storiti, to je dopisovati z deželnim odborom le slovensko. Najlepše pa bi bilo, zavriniti vsiljeno nemščino!

Obolinske volitve v Pulju se bodo vršile od 16. do 23. januarja.

Novice iz Trsta. V tržaški luki bo stacionirana avstrijska vojna ladja „Leopard“. Včeraj se je imela vršiti razprava proti Camberju, lastniku lista „Il sole“, a bila je prenešana, ko je zatoženec naprosil za delegacijo drugega sodišča. Tožen je izsiljevanja. — Zopet v l o m. V knjigarno Schimpf na borznem trgu so vlomili tatovi in odnesli iz železne blagajne okoli 4000 K.

Isgred v zvoniku. France Šebenik in njegov tovariš sta se pri maši v postojnski župni cerkvi igrala z vrvmi zvonov ter jih skupaj zvezala. To počenje pa ni bilo po volji kočarju Andreju Geržinu, med zadnjim evangelijem je stopil k Šebeniku in mu zadal par krepkih zausnic tako, da ker so bile duri k zvoniku odprte, so se poki čuli po cerkvi Šebenik je trdil, da ga je vsled teh udarcev več dni bolela glava. Geržino je sodišče obsodilo na 8 dni zapora.

K defraudaciji na Reki. o kateri smo včeraj poročali, javljajo, da je blagajnik reške komerc. banke, Bertoli, v petek dejal, da gre na božične praznike v Trst. Kakor so sedaj izvedeli, v Trst ni prišel, ampak je pobegnil. Seboj je vzel 60.0000 kron. Defraudacijo so včeraj zapazili, ko se blagajnik ni vrnil.

Jugoslovansko umetniško zvezo so sklenili ustanoviti v Belgradu.

Društvo „Zvezda“ na Dunaju priredi novega leta dan zabavo v dvorani „Zum Senator“, Dunaj, I Reichsstr. 19 (v h e d Feldergasse 2) s prijaznim sodelovanjem Olge komtese Rota in gospice Mile Luzar (dvospev), gospe Marice Schober, gospice Ludmile Molé (deklamacija), tamburaškega zbora hrvaškega društva „Prosvjeta“ ter društvenega mešanega in moškega zbora pod vodstvom g. Vinko Krušiča. Začetek ob 7. zvečer. Prijatelji društva dobro došli!

Iz Gorice poročajo, da je cesar potrdil od goriškega deželnega zbora sklenjeni zakon o deželnih nakladi na pivo.

Umrli je v Rihenbergu g. Adela pl. Pregl, rojena Mohorčič.

Graščina za Reki je prodana. Slihi se, da bo na javni dražbi zopet razprodana, in sicer parcelirano. Kupil jo je g. Lavrenčič.

Zaroka. Gosp. redarstveni komisar v Trstu dr. Josip Mlekuz se je zaročil z gospico Natalijo Šorli, hčerko ondotnega kavarnaja gosp. Antona Šorlija.

Ljubljanske novice

Noč ljubljanskega „kavalirja“. Danes se je pred okrajnim sodiščem v Ljubljani nadaljevala razprava o tožbi g. Rebeke ml. proti Mariji Emeršič, katero je tožil, da je govorila okoli, da je njeno hčer posilil, in da mu tega „ne bo šenkala“. Nobena priča ni potrdila v tem obsegu obtoženkinih besedij, pač pa so priče izjavljale že zadnjič in tudi danes jako obteževalno za — gospoda Rebeka. Na predlog Rebekovega zastopnika gospoda dr. Kušarja je bila

pri današnji obravnavi javnost izključena. Babica Marija Ramovž je pod prisego izjavljala, da je deseti dan po znanem dogodku pripeljala mati k njej svojo hčerko. Babica Marija Ramovž je pričala jako obteževalno za gospoda Rebeka; konstatirala je nekaj poškodb. Tudi izjave zdravnikov soglašajo z izjavo babice. Dr. Kušar Rebeku: „Ali hočete, da se zasliši še Gotthard?“ Rebek: „Ga ni treba, ga ni treba!“ Na vprašanje dr. Benkovičev potrdi babica možnost kaznjivega dejanja, a ona in zdravniki so dekletu prepovedali v opazovanje. Dr. Kušar govori, naj se Marijo Emeršič obsodi. Dr. Benkovič, zastopnik Marije Emeršič, govori, da je obtožba popolnoma neutemeljena. Rebek bi bolje storil, da bi se s to stvarjo ne predstavljala javnosti. On bi spadal na zatožno klop, ker je prišel v navskrižje s § 124. kazenskega zakona. Da ne sedi na zatožni klopi, zahvaliti se ima edino dejstvu, da tedaj ni bilo nobene priče poleg in da je bilo deklet šele približno 14 dni pozneje preiskano. Vse, kar je dekletina mati storila, je storila le kot skrbna mati. V takem položaju pač ni bene matere, ki bi ne poizvedovala, kaj se je zgodilo z njeno hčerjo. Dokaz verojetnosti kaznjivega dejanja se je popolnoma posrečil. Tudi poizkus hudo delstva se kaznuje s pet- do desetletno ječo. Če bi matere ne imele niti te pravice, da bi ne smele vprašati, kaj se ponoči godi z njihovimi hčerkami, potem bi bila dekletka popolnoma izročena takim kavalirjem, kot je gospod Rebek mlajši. — Dr. Kušar in Rebek razburjena protestirata. Dr. Benkovič: „To je verdar kavalir, ki šampanjca obljublja!“ Sodnik dež. sod. svetnik g. Potratno proglasi sodbo, s katero obtoženko oprošča, ker sploh ni dognano, da bi bila trdila to, kar je obtožena, pač pa je dognano, da je govorila to, kar je izvedela od babice. Če je pa govorila, da Rebeku tega „ne šenka“, se pa radi tega ne more obsoditi. Vse, kar je govorila, se je izkazalo za resnično. Ravnila je kot skrbna mati. Rebek nekaj vmes kriči. Sodnik: „Razsodbe v imenu Nj. veličanstva ne pustim kritizirati“. Kušar Rebeku: „Ali se bode te pritožili? Čudežev noben ne more delati. Vi niste nič dokazali“. — Tako se je končala ta afera, ki je vzbudila po Ljubljani toliko hrušča. — Temu poročilu našega poročevalca le še dostavljamo: Značilno je, da se je „Narod“ navduševal za Rebekovo početje in ga zagovarjal. Slava taki „inteligenci“! Malovrh, ki zapeljuje Tavčarjev list v tako močvirje in ki mu je preskrbel to novo častno nalogo, bo menda zato izvoljen častnim predsednikom ljubljanskih „kavalirjev“.

Umrli so: Pred škofijo štev. 20 g. Jožef Flore. — Jera Leder, zidarjeva žena, Metelkove ulice. — Na Rimski cesti štev. 13 je umrla zasebnica Ivana Knež.

Na drsališču v Trnovem se razvija že živahno gibanje. Po drsališču mrgoli mladih drsalcev.

Knjigovodski kurz za črevljarje se je otvoril včeraj. Udeležencev je 34. Poduk je vsak ponedeljek in vsako sredo od 8 do 10. ure zvečer. Udeležujejo se ga lahko tudi soproge črevljarskih mojstrov.

Tatvina. V noči od 26. na 27. t. m. je bila ukradena brivskemu pomočniku Jesipu Bekelu v Kolodvorskih ulicah rujava suknja, vredna 40 kron.

Izgubil se je mlad, črn psiček. Kdor ga dobi, naj se oglasi na policijski stražnici, kjer izve za lastnika, od katerega dobi tudi nagrado.

Za kolo osleparil je tukajšno tvrdko Jaks Karol Reischer, izdelovalec strojev, sedaj bivajoč v Liessingu pri Dunaju. Tvrdka Jaks mu je pod tem pogojem prodala kolo, da ostane do popolno pokritega zneska 280 K lastnica kolesa. Reischer je pa v štirih mesečnih obrokih plačal Jaksu le 80 K, na to je kolo prodal denar pa porabil. Sodišče ga je obsodilo na 6 tednov ječe.

Za delom. V Ameriko se je včeraj odpeljalo z južnega kolodvora 5 Kranjcev. — Na Jesenice se je odpeljalo 12 Ogrov, 62 Dalmatincev pa v Solnograd.

Izgubljena hranilnična knjižica. Posestnik Štefan Ozbolt iz Testja na Hrvaškem, je oddal dne 11. t. mes. na tamošnji pošti hranilnično knjižico z vlogo 6000 kron v kranjski hranilnici in jo priporočil Knjižica — štev. 252.773 se je na nerazumljiv način izgubila ali je pa bila ukradena.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani.

Umrli je član gosposke zbornice in predsednik nižjeavstrijske trgovske zbornice Meadthner. — Nagla smrt. Na Dunaju se je na cesti mrtev zgrudil upokojeni železniški ravnatelj Adolf Bogusz vitez Ziemblie. — Zastrupljeni mornarji. V petek je odplul iz New Yorka parnik „Red Star crte“ „Europa“. V Plymouthu

se je moral ustaviti, ker je bilo vse parnikov moštvo zastrupljeno vsled zavžitja gnjilih jedi. V Plymouthu so trije možje umrli. — Kugi podobna bolezen divja v uralskih pokrajinah. Od 24. nov. do 26. dec. je umrlo 190 oseb. — Kubelkova mati se je včeraj v Pragi zastrupila. Rešili so jo še ob pravem času. — Kulturni boj na Francoskem. Francoska zbornica je 27. dec. s 332 proti 239 glasovom sklenila, da se vzame cerkvenim oskrbništvom in konzistorijem monopol pokopavanja. Combes je rekel med razpravo, da se bo s tem zakonom izvršila predpriprava ločitve cerkve od države. — Čudna stavka. Stavkajo zalagatelji tretjega turškega vojnega zbora v Solunu, ker jim vlada ne plača svojih dolgov. Tretji turški vojni zbor je radi tega v veliki zadregi. — Nasledek prepira radi vojske. V Hanovru je bil neki Bolgar na božični večer v gostih pri nekem posestniku. Razvil se je pogovor o vojski. Bolgar je bil tako razvnet, da je streljal na gospodarja, ki je zabavljaj čez Rusijo. Gospodar je bil težko ranjen. Tudi na gospodarjevo soprogo je streljal Bolgar, ki je končno ustrelil samega sebe. Bil je takoj mrtev. — Kralj Menelik je poslal ruskemu carju 100.000 frankov za ranjene ruske vojake in njihove rodbine.

Ministrska kriza.

Körber je padel. O tem pač dvoma več biti ne more. Če se demisija oficijelno še ne priznava, more to imeti svoj vzrok le v tem, da dela nasledstvo Körberja velike preglavice odločilnim krogom. Položaj je danes mnogo bolj zamotan, nego po odstopu Badeni-ja ali Clary-ja. Körber, ki je prevzel nalogo, napraviti red, zapušča večji nered, nego katerikoli njegovih sprednikov.

Usoda Körberjeva je bila že odločena spomladi, ko so se Jugoslovani pridružili češki obstrukciji. Reči se mora, da je bil ta korak „Slovanske zveze“ odločilni udarec zoper obstanek Körberjevega kabineta.

Körber je napravil še en obupen poskus rešiti se. Rekonstruiral je svoj kabinet in pričel pogajanja z nekaterimi češkimi politiki radi prenehanja češke obstrukcije. Njegova konjunktura je bila prozorna: odstraniti češko obstrukcijo; Jugoslovani samih se ni bal, pa jim ni pripisoval moči, da bi sami mogli trajno zavirati delovanje parlamenta. Po njegovem načrtu naj bi bili Jugoslovani popolnoma osamljeni, da bi potem za

Dunajska borza

dne 28. decembra.

Skupna 4% konv. renta, maj-nov.	100.20
Skupna 4% konv. renta, jan.-julij	100.20
Skupna 4 2/3% pap. renta, feb.-avg.	100.30
Skupna 4 2/3% sreb. renta, april-okt.	100.30
Avstrijska zlata renta	119.50
Avstrijska krona renta 4%	100.30
Avstrijska invest. renta 3 1/2%	91.20
Ogrska zlata renta 4%	118.65
Ogrska krona renta 4%	98.80
Ogrska invest. renta 3 1/2%	88.75
Delnice avstro-ogrske banke	16.29
Kreditne delnice	675.00
London vista	239.75
Nemški drž. bankovci za 100 mark	117.60
20 mark	23.51
20 frankov	19.07
Italijanski bankovci	95.30
Cekini	11.32

Tržna poročila

od dne 28. decembra 1904.

B u d i m p e š t a . Pšenica za april 10 21 do 10 22; rž za april 7 96 do 7 97; oves za april 7 22 do 7 23; koruza za maj 7 66 do 7 67.

Pšenica: ponudbe srednje; povpraševanje omejeno trdno. — Prodaja 15000 met. stot. do 5 stot. zvišanja. Druga žita 5 stotink zvišanja. Vreme: zmrazlo.

2166

Podpisanci naznanjajo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je njih iskreno ljubljena sestra, svakinja, teta in netjakinja, gospica

Ivana Knez
zasebnica

po dolgem, mučnem trpljenju, prevadena s sv. zakramenti, včeraj dne 28. decembra t. l. ob 6. uri zvečer mirno preminula.

Pogreb se bo vršil jutri v petek, dne 30. decembra ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Rimske ceste št. 13, na pokopališče k Sv. Krištofu.

Sv. maše posmrtnice se bodo brale v več cerkvah.

Venci se hvaležno odklanjajo.

Ljubljana, 29. dec. 1904.

Antonija Gogola roj. Knez sestra. Ivan Knez, Alojzij Knez brata. Jos. Vodnik stric. Lea Knez roj. Ranki svakinja. Anica Gogola, Vida Gogola, Pavla in Mira Knez netjakinje. Saša, Tom, Zdenko netjaki.

Pijte Klauerjev „Triglav“

najzdravejši vseh likerjev.

544 50 118

2132 10-4

Proda se

prostovoljno na Spodnjem Štalarskem se nahajajoča, dobro idoca čez 70 let stara

usnjarija

z zalogo blaga vred.

K isti spadajoča poslopja so močno zidana in dobro ohranjena; krog odjemalcev je velik; usnjarija je od železnice in pošte oddaljena 5 minut, leži pri farni cerkvi in blizu šole; z usnjarijo je tudi združena prodaja

drobnega špecerilškega blaga.

Naslov pove upravništvo Slovenca!

Klobuke, cilindre,

čepice

in raznovrstno

perilo

za gospode

priporoča

G. Čadež.

2115 5-3

Trgovec

s špecerijo

v Ljubljani in okolici

so sklenili,

da tudi letos ne bodo razdeljevali novoletnih daril.

Namesto tega podpisani zneski se darujejo zavodu za tuberkulozne, ki se ima ustanoviti.

Poslovni odbor.

2099 3-3

Vedno najnovejši

gramofoni

kakor tudi plošče v največji izbi morete dobiti le pri zastopniku nemške akcijske družbe za gramofone

1059 100-56

Rudolfu Weber,

urarju v Ljubljani, Dunajska cesta 20,

nasproti kavarni „Europa“, v hiši gospoda Krubarja.

Prodaja se na obroke. — Stare plošče se zamenjajo

Otvoritev kavarne „pri Zajcu“!

Slavnemu občinstvu uljudno naznanjam, da sem otvoril v prostorih svoje restavracije

„pri Zajcu“ na Rimski cesti št. 24

(t. j. na vogalu Rimske, Bleiweisove in Tržaške ceste)

kavarno

kjer mi bode možno vstrezati z najboljšo kavo, kakor z raznimi gorkimi in osvežujočimi pijačami, kot tudi z raznimi svetovnoznanimi likerji in drugimi finimi in pristnimi domačimi žganimi pijačami.

V zabavo so vse dovoljene igre, posebno pa se odlikuje moderni biljard. — Na razpolago je mnogo časopisov kateri se oddajo v sub-abonement. — Ob enem slavno občinstvo opozarjam, da imam kakor vedno, najbogatejšo izbiro raznih pristnih namiznih, stekleničnih ter tu in inozemskih desertnih in medicinskih vin. Toči se vedno sveže najbolj priljubljeno pivo. — Postreže se ob vsakem času z raznimi gorkimi in mrzlimi jedili, ter vse po zmernih cenah. — Oddajo se vse pijače in jedila čez ulico. — Sprejemajo se abonenti na hrano, kakor naročila za razne gostije po poljubnih cenah.

Za vsestransko blagonaklonjenost in obisk moje restavracije in kavarne se najudaneje priporočam

2128 5-4

Auguštin Zajec.

Globoko znižana inventurna cena

pod katero se jopice, paletoti, krila, zimske in športne suknje, haveloki, obleke, kožuhi za v mestu in na potovanju prodajajo 50% ceneje pod lastno ceno.

Prosim p. n. občinstvo za prav številan obisk in beležim velespoštovanjem

O. Bernatović

Angleško skladišče oblek v Ljubljani.

2155 3-1

Higieniško razpraševanje

stanovanj, tovarniških lokalitet i. t. d.

1962 12-12

Vacuum Cleaner

Telefon

Peter Matelič

št. 155.

zavod za snaženje stanovanj

Skofje ulice št. 1.

Preproge,
pohištvo
se sprejema
za snaženje in shranjevanje.

Nakup in prodaja vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za izgube pri izrebanjih pri izrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba

„MERCUR“

I, Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strebelgasse 2.

Pojasnila v vseh gosp. darskih in finančnih stvarih, potem o kurznih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni nasveti za doseg kolikor je mogoče visokega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih

g. v. nio

134 394